

SKOT SNAJDER

GREG KAPULO

BATMAN

SAGA O SOVAMA

UVOD SKOT SNAJDER

Sud sova počeo je da se rađa u turističkom autobusu na Tajms skveru.

To je istina, ali istina je i ako kažemo da je sve počelo telefonskim pozivom jednog prolećnog dana davne 2010. Ja sam tada pisao *Detective Comics*. Sećam se da je bila sreda i da sam primio poziv od svog urednika Majka Martsa s predlogom da dođem u DC-jeve kancelarije u Ulici Brodvej broj 1700 da popričamo o nečemu. Istog časa sam se zabrinuo. U tom trenutku radio sam na priči po imenu *Mračno ogledalo*, u kojoj je Dik Grejson preuzeo ulogu Betmena. Još uvek nisam daleko odmakao, pa sam se zabrinuo da mi sledi otkaz.

Ipak sam tog popodneva otišao u DC i sastao se s Majkom u sali za sastanke na šestom spratu. Sećam se da se u ćošku nalazio fliper s temom filma *Betmen* iz 1989, sa čijeg me je panoa Betmen osuđivao svojim ledenim pogledom. Spremio sam se za loše vesti, ali Majk mi je, umesto toga, objasnio da će se septembra 2011. Brus Vejn vratiti, te da bi DC želeo da probam da pišem o Brusu u samom serijalu *Betmen*.

Moja prva reakcija bila je potpuni užas. Brus? Bilo mi je lako da pišem o Diku Grejsonu kao Betmenu. On je bio uplašen, ushićen i nije mu prijalo što nosi tu masku, a upravo sam se tako i ja osećao pišući o Betmenovom liku. Ali Brus?

A kao što već rekoh, Brus me je streljao pogledom s panoa flipera.

Majk je čekao odgovor. Naposljetku mi je rekao kako mogu da odem kući i razmislim o tome.

To sam i učinio. Otišao sam kući i popričao sa ženom o toj ponudi. Nameravao sam da je odbijem. Dik je bio novi Betmen, ali Brus... Brus je bio proizvod skoro 75 godina fenomenalnih priča. Priča koje su u meni i pobudile želju da se bavim pisanjem. On je bio toliko samouveren. Toliko je dobro poznavao svoj grad... Ipak, Džini me je podsetila da mi je Brus Vejn omiljeni lik, te da ću možda kasnije zažaliti ukoliko odbijem ponudu.

I zato sam dobro razmislio o svemu tome. Bila je u pravu za Brusa - on je bio lik koji je odrastao sa mnom. Bio mi je stvaran još kad sam bio dečak. I ne mislim „stvaran“ u smislu da mi je mnogo značio - a jeste, naravno. Mnogo mi je značio. Značio je da jednom nedeljno idem sa ocem u LS (lokalnu striparnicu) na uglu 11. ulice i Brodveja. Značio je sate čitanja, skiciranja i zamišljanja priča o Gotamu.

Ali kad kažem da mi je Brus bio stvaran, mislim da se, više no ijedan drugi super-heroj, činilo kao da postoji u gradu koji mi je bio i te kako poznat.

POVRATAK MRAČNOG VITEZA i BETMEN: GODINA PRVA - ti stripovi su Brusa okrenuli protiv grada koji sam mogao da prepoznam. Gotam iz GODINE PRVE morio je urbani sunovrat. Bio je to grad bandi, prostitucije i korupcije. Sličan je i Gotam iz POVRATKA MRAČNOG VITEZA. Njegovi stanovnici živeli su u strahu od hladnoratovske politike i nuklearnog uništenja... Betmen je znao grad koji sam i ja poznavao. Živeo je u gradu u kojem smo i mi živeli - moji prijatelji i ja. Borio se s krimosima na Tajms skveru, istom onom Tajms skveru na koji bismo moji prijatelji i ja krišom otišli da nabavimo lažne lične karte, vatromet ili šurikene. Brusa su potukli na trotoaru koji je izgledao kao i oni koji nama behu dobro poznati. I nas bi opljačkali. I nas bi pretukli iz zasede. A mi bismo se podigli sa zemlje i nastavili dalje. Baš kao i Betmen.

A eto, sad je trebalo da pišem o Brusu. U tom trenutku moja supruga i ja živeli smo na Long Ajlendu, na sat i po od samog grada. Nisam često išao u njega. Ali sećam se da sam nakon Majkove ponude sve češće odlazio da se šetam po gradu, razmišljajući o čemu bi bila moja priča o Brusu. Šta je grad danas bio? I kakav bi on bio kad bi danas postojao? Koji su moji strahovi? Šta me je plašilo ovde, u istim ovim naseljima koje sam kao klinac dobro poznavao? Ako već imam tu šansu da pišem o njegovom liku, jednu priliku, šta uopšte imam da kažem o njemu i Gotamu danas?

Ali caka je u tome što je grad bio toliko drugačiji od onog koji sam poznavao kad sam bio dečak. Bio sam baš tu, na Tajms skveru. U ono doba, međutim, on je bio oronuo, opasan, prepun zabarikadiranih zgrada, porno-bioskopa, flipera, prodavnica duvana... a sad se tu nalazila *Diznijeva* robna kuća. Muzej *Madam Tiso*. Tu su bile blistave radnje, pozorišta i kancelarijski prostori. Pored mene se utom

parkirao autobus za obilaske, iz kog su pokuljali turisti škljocajući foto-aparatima. To kao da je bio potpuno drugi grad. A onda sam shvatio... to *i jeste* bio drugi grad.

Utom mi je sinulo da sam možda pogrešno pristupio toj priči. Umesto što pokušavam da pišem o onom Brusu danas, zašto ne bih pisao o Brusu kakav bi jedino i mogao da bude danas. U fiktivnoj stvarnosti. Brus je samo jedan čovek, koji živi u jednom trenutku u vremenu. Ali gradovi kao što su Njujork i Gotam... oni žive vekovima duže no mi. Oni se menjaju. Uvek se menjaju. Menjaju se brže no što mislite. Ovaj kraj mi je nekad bio i te kako poznat, ali sada mi je bio sasvim stran. Betmen poznaje Gotam, ali poznaje samo njegovu sadašnjost. Ne zna kakav je bio pre deset godina. Niti zna kakav će biti kroz petnaest godina. Nikad neće naučiti tu tajnu geografiju – čak i ako poznaje istoriju, ne može spoznati taj avetinjski grad, ne zaista. Takvi su vam gradovi. Podignuti su povrh stotinu drugih gradova, stalno su u izgradnji, stalno umiru i iznova se rađaju. Svakog dana neko nov stigne autobusom. Svakog dana neki stan promeni vlasnika. Svakog dana grad se menja, malo-pomalo.

A to važi i za sve ostalo, zapravo. Živeli vi u gradu ili malom mestu – bilo gde. Nikad ne možete zaista spoznati svoj dom, ma gde on bio. Ne u celosti. Nikad ga ne možete naterati da se pridržava svojih mapa. Vaš komšiluk, vaš rodni grad, vaša ulica... oni postoje takvi kakve ih poznajete svega na trenutak, a zatim nestaju. Vaš dom će uvek biti misterija, a u toj misteriji se kriju poniznost i istina. Pa čak i uteha i olakšanje.

Turisti su i dalje izlazili iz autobusa i fotkali. Ali ovaj grad danas biće jedini koji će oni ikada upoznati.

Tog dana sam se vratio kući i počeo da skiciram ovu prvu priču. Ona bi se bavila time što Brus misli da poznaje svoj grad uzduž i popreko. Misli da ga je oduvek poznavao. Bila bi to priča o tome kako je grad pokazao Brusu da greši, pokazao mu da ga ne poznaje i da ga nikad neće poznavati. Priča čija bi se misterija sve više stezala oko njega, poput koncentričnih prstenova koji se skupljaju.

A već sam imao ideju za priču o tajnom društvu koje će tvrditi kako je oblikovalo ceo Dikov život, tvrditi kako ga je odavno imalo na nišanu. Shvatio sam da bih – kad bih proširio taj koncept, kad bih to otkriće pretvorio tek u jedan deo priče, u još nešto što Brus nije znao, u deo misterije koja polako postaje sve bliža samom njegovom životu – možda i uspeo da je ostvarim.

Tako da je, na neki način, istina da je *Sud sova* rođen u turističkom autobusu na Tajms skveru...

... ali istina je i pomisao da je zapravo oduvek bio tu i da će zauvek i biti, posmatrajući nas iz prikrajka.

Skot Snajder

22. jun 2015.

NOŽ JE BAČEN

Svake subote u „Gotamskoj gazeti“ ide mala anketa po imenu „Gotam je“.

U njoj nasumično pitaju građane Gotama da dovrše rečenicu „Gotam je...“ s tri ili manje reči.

„Gazeta“ kolumnu „Gotam je“ objavljuje već godinama, još otkad sam ja bio dečak.

Evo nekih reči kojima su u proteklih nekoliko nedelja opisivali Gotam:

„Proklet.“

„Uklet.“

„Ludnica.“

„Ubitačan...“

Gotam je
„zlikovački“.

Gotam je
„piši propalo“.

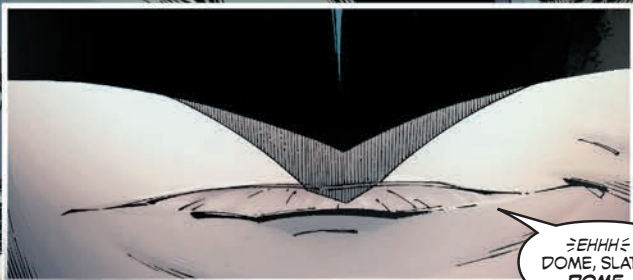
Gotam je
„beznadežan“.

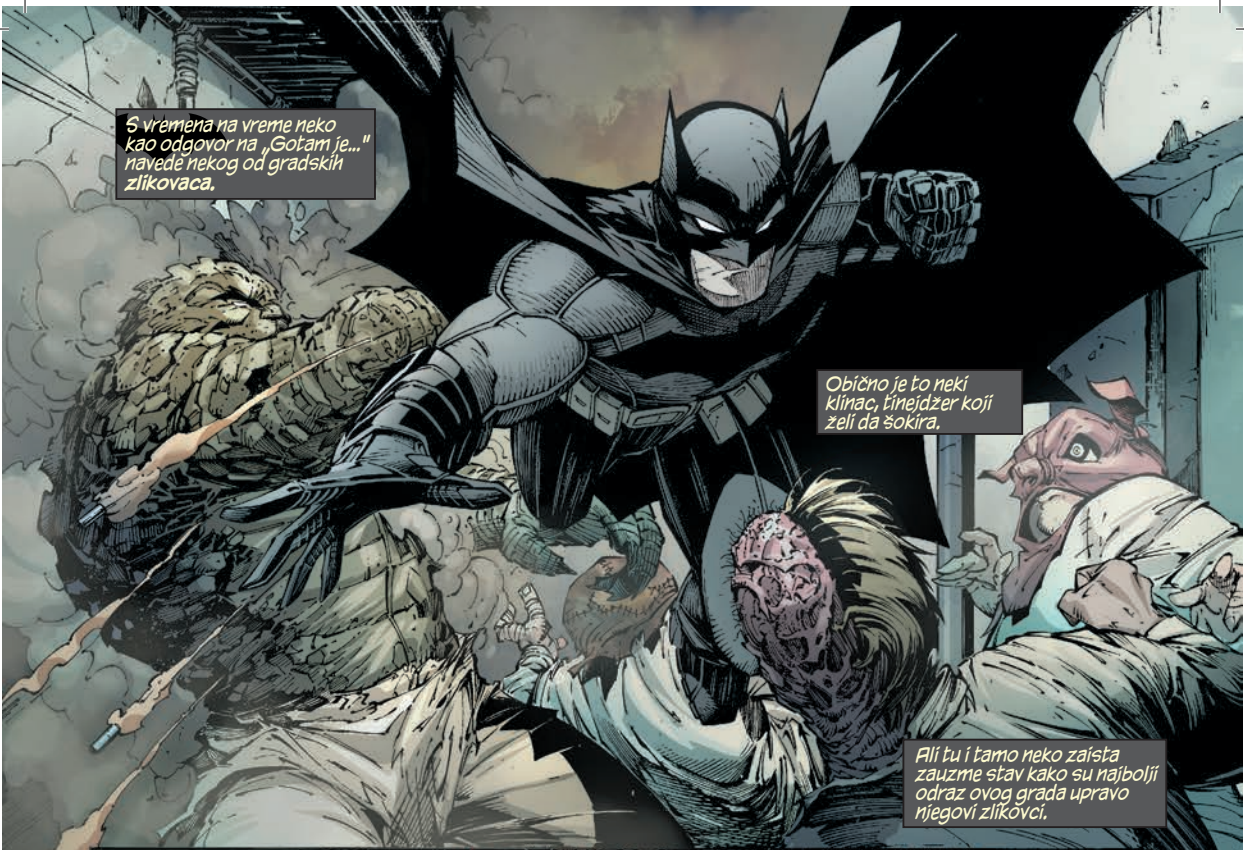

SAD
SI SAMO
NAŠ.

NEMA
TI IZLAZA,
BETIŠA.

ŽEHHE
DOME, SLATKI
DOME.

S vremena na vreme neko kao odgovor na „Gotam je...“ navede nekog od gradskih zlikovaca.

Obično je to neki klinac, tinejdžer koji želi da šokira.

Ali tu i tamo neko zaista zauzme stvar kako su najbolji odraz ovog grada upravo njegovi zlikovci.

Na primer, „Gotam je Dvoliki“, što će reći – grad u sukobu sa samim sobom.

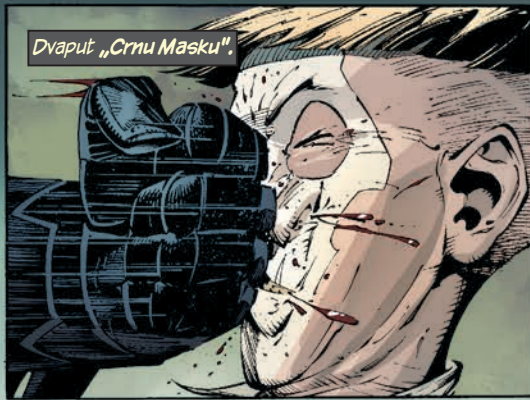
Ili „Gotam je Ubica Krok“.

Misleći kako ovaj grad nije ništa više doli čudovišni ljudožder.

Video sam i nekoliko
„Gos'n Ledenih“.

Dvaput „Crnu Masku“.

A odnedavno sam primetio
i nekoliko novih imena.

GROK?

Ali za mene kriminalci Gotama...

... bilo stari...

... bilo novi...

... nikad neće definisati ovaj
grad. Jer oni su naposljetku
ipak prošli i kukavički soj kojim
upravljaju predvidljive pobjede.

Istina, tu i tamo neko od njih učini nešto na šta čak ni ja nisam spreman...

I WAS HERE
twice

... nešto naročito bolesno...

... ili izopačeno...

TU LI SI!

A JA BAŠ POMISLIO DA ĆEŠ UMRETI A DA MI NI ZBOGOM NEĆEŠ REĆI!

JESI LI SPREMAN?

EH, UVEK SI TOLIKO OZBILJAN.
DOBRO DE...

... PREDIMO ONDA NA UDARNU FORU!

DŽOKERU?! ŠTA TO RADIŠ, MAMICU TI IZDAJNI...

IZA TEBE!

VIDIM GA.

Naravno, jedan od najčešćih odgovora na pitanje „Gotam je...“ glasi: „Betmen“.

Gotam je „Betmen“.

Gotam je „Betmenov grad“.

Gotam je „Šišmiš“.

Pristrasno govoreći, svi mi oni prijaju.

No ipak smatram da je glas za *Betmena* jedna šira afirmacija – glas za sve heroje *Gotama*.

Glas za *gotamsku* policiju.

Za časne i neumorne ljude poput komesara *Džima Gordona*.

I DALJE MI NIJE JASNO. SVEOPŠTE BEKSTVO?! BEZ IKAKVOG UPOZORENJA?!

TO NIJE BILo BEKSTVO.

ISTRAŽIVAO SAM SLABU KARIKU U *LUDNICI „ARKAM“*, ČUVARA PO IMENU METJUZ. DOŠAO SAM PO NJEGA.

A ON JE POOTVARAO SVA VRATA DA ME ZAUSTAVI.

NIJE VALJDA *DEN* METJUZ? PA ON IM JE JEDAN OD NAJBOLJIH NA PLATNOM SPIJKU... ZNAM GA JOŠ DOK JE BILo GUŠTER NA AKADEMIJI.

OTAC MU IMA ZDRAVSTVENE PROBLEME. A USKORO SE I RAZVODI.

ŠTA, ON I BEL SE RAZVODE?

POJMA NISAM IMAO.

NEMA NI ONA.

UFFF KO MU JE NOVA ČURJA?

KELNERICA IZ *KLUBA „SANTA LEDA“*. IMA PODUGAČAK DOSIJE.

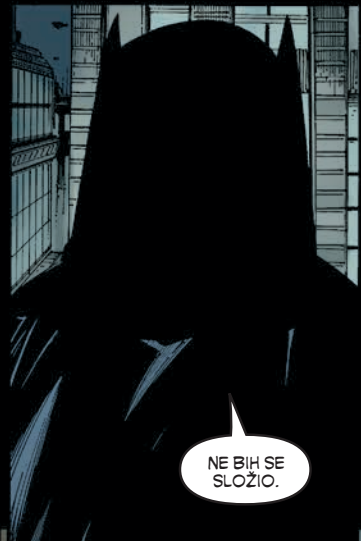
A KAKO SI GA OTKRIO? IMAO SI NEKOG UBAČENOG UNUTRA?

TAKO NEKAKO.

DEN METJUZ IZ „ARKAMA“ PRIMA MITO...

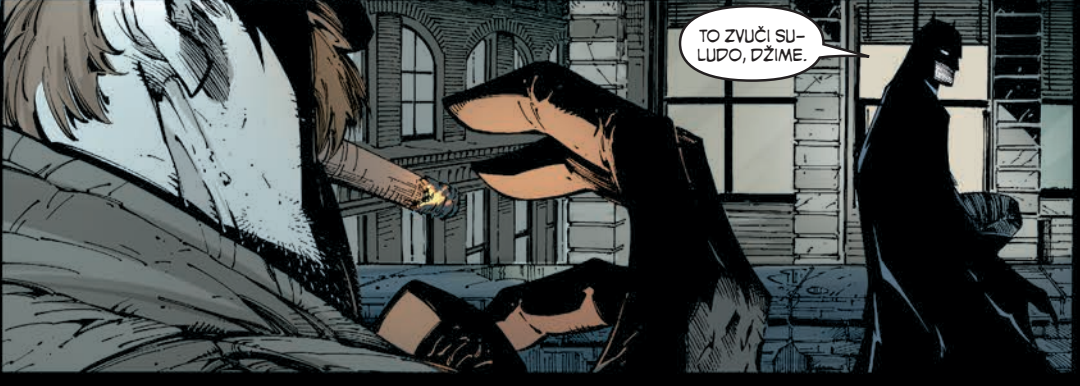
... STVARNO NEMA NIKOG KOGA GOTAMSKI OLOŠ NEĆE ISKVARITI, JE LI?

NE BIH SE SLOŽIO.

JOŠ SAMO NEŠTO. NA SNIMCIMA OBEZBEPENJA IZGLEDA MALTENE KAO DA SE BORIŠ **RAME UZ RAME** SA DŽOKEROM. RECI MI DA TO ZVUČI SULUDO.

TO ZVUČI SULUDO, DŽIME.

TAKO SAM I MISLIO...

... BIĆE DA JE NEKA OPTIČKA VARKA.

ZNAČI, ISTI-
NA JE...

